

Αρχική σελίδα>Τα δικαιώματά σας>Δικαιώματα των ανηλίκων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών Δικαιώματα των ανηλίκων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών

Κροατία

Ικανότητα δικαίου των παιδιών

Τα παιδιά στην Κροατία διαθέτουν ικανότητα δικαίου (ικανότητα να είναι υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων) και ικανότητα διαδίκου (ικανότητα να είναι ενάγοντες ή εναγόμενοι σε δικαστικές διαδικασίες). Τα παιδιά αποκτούν δικαιοπρακτική ικανότητα (ικανότητα σύναψης συμβάσεων και παραγωγής έννομων αποτελεσμάτων έχουν κανονικά από την ηλικία των 18 ετών) μόνο εάν παντρευτούν, γίνουν γονείς (από την ηλικία των 16 ετών) ή συνάψουν συμβάσεις εργασίας (από την ηλικία των 15 ετών).

Πρόσβαση σε ειδικές διαδικασίες

Οι ακόλουθοι φορείς μπορούν να συμμετέχουν σε **ποινικές δίκες** στις οποίες εμπλέκονται παιδιά:

ο Συνήγορος του Παιδιού (*pravobranitelj za djecu*)·

εξειδικευμένοι αστυνομικοί στο Υπουργείο Εσωτερικών, οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί να εργάζονται με παιδιά που είναι θύματα ή δράστες αξιόποινων πράξεων·

τα δικαστήρια και οι δικαστές ανηλίκων σε ποινικές δίκες όπου εμπλέκονται παιδιά

εισαγγελείς ανηλίκων στους κόλπους της εισαγγελίας·

εξειδικευμένοι δικηγόροι στις διαδικασίες όπου εμπλέκονται παιδιά, οι οποίοι διορίζονται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου, κατά περίπτωση, από τον κατάλογο του Δικηγορικού Συλλόγου Κροατίας (*Hrvatska odvjetnička komora*) (συνήθως ως συνήγοροι υπεράσπισης)·

κοινωνικοί λειτουργοί, οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις ποινικές δίκες στις οποίες εμπλέκονται παιδιά·

ειδικές κλινικές και νοσοκομεία για παιδιά

πολυάριθμες εξειδικευμένες ΜΚΟ, μη νομικοί σύμβουλοι (στα δικαστήρια ανηλίκων και την εισαγγελία), εθελοντές κλπ.

Η συμμετοχή παιδιών και ανηλίκων (ηλικίας έως 23 ετών) στις δικαστικές διαδικασίες σε περιπτώσεις όπου έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα ρυθμίζεται από τον νόμο περί δικαστηρίων ανηλίκων (*Zakon o sudovima za mladež*).

Τα δημοτικά δικαστήρια (*općinski sudovi*) διεξάγουν αστικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών που αφορούν παιδιά, διότι δεν έχουν συσταθεί ειδικά δικαστήρια για την εκδίκαση αποκλειστικά διαφορών όπου εμπλέκονται παιδιά και ανήλικοι. Τα δημοτικά δικαστήρια είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση υποθέσεων διατροφής, υποθέσεων που αφορούν την ύπαρξη ή την ανυπαρξία γάμου, την ακύρωση γάμου και το διαζύγιο, την αναγνώριση ή την αμφισβήτηση πατρότητας ή μητρότητας, καθώς και την επιμέλεια των τέκνων και τη γονική μέριμνα.

Τα κέντρα κοινωνικής μέριμνας (*Centri za socijalnu skrb*) είναι δημόσιοι φορείς που λειτουργούν για την προστασία και τη στήριξη των παιδιών και τα οποία μπορούν να επηρεάσουν τις δικαστικές αποφάσεις. Στις δικαστικές διαδικασίες, τα κέντρα κοινωνικής μέριμνας μπορούν να έχουν το νομικό καθεστώς διαδίκου ή να συμμετέχουν ως παρεμβαίνοντες. Δεδομένου ότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προστασία των παιδιών στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών, τα κέντρα αυτά έχουν διάφορες ευκαιρίες να υποστηρίξουν το υπέρτερο συμφέρον των παιδιών.

Ο Συνήγορος του Παιδιού αποτελεί ανεξάρτητη αρχή που λογοδοτεί αποκλειστικά στο Κοινοβούλιο και είναι επιφορτισμένη με την υποχρέωση προστασίας, παρακολούθησης και προώθησης των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών.

Δεν έχουν συσταθεί χωριστά δικαστήρια ή φορείς που να ασχολούνται αποκλειστικά με τα δικαιώματα των παιδιών και των ανηλίκων σε διοικητικές διαδικασίες. Τα υφιστάμενα διοικητικά δικαστήρια (*upravni sudovi*) έχουν γενική αρμοδιότητα να επιλύουν όλες τις διοικητικές διαφορές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στις οποίες εμπλέκονται παιδιά/ανήλικοι.

Όλες οι αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν σε ποινικές δίκες στις οποίες εμπλέκονται παιδιά ή ανήλικοι ως θύματα ή κατηγορούμενοι πρέπει να αναλαμβάνουν επείγοντως δράση για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων τους το συντομότερο δυνατόν. Σύμφωνα με τον νόμο περί δικαστηρίων ανηλίκων (*Zakon o sudovima za mladež*), οι ποινικές δίκες κατά ανηλίκων ή νεαρών ενηλίκων ή σε περιπτώσεις νομικής προστασίας παιδιών είναι επείγουσες και πρέπει να κινούνται —και οι σχετικές αποφάσεις να λαμβάνονται— χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Οι δικαστικές διαδικασίες κατά ανηλίκων παραβατών και οι έρευνες και διαδικασίες που κινούνται από την αστυνομία και τους εισαγγελείς είναι επείγουσες.

Οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται σε ανηλίκους πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο, και εναπόκειται στο δικαστήριο να κινεί την εν λόγω διαδικασία χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση αφού η δικαστική απόφαση καταστεί τελεσίδικη και εφόσον δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια για την εκτέλεσή της.

Οι δίκες κατά τις οποίες λαμβάνονται αποφάσεις για τα ατομικά δικαιώματα του παιδιού είναι επείγουσες και η πρώτη δικάσιμος διεξάγεται εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία έναρξης της δίκης. Οι αποφάσεις σε δίκες ασφαλιστικών μέτρων, γονικής μέριμνας και προσωπικής επικοινωνίας με το παιδί, καθώς και οι αποφάσεις για την επιστροφή παιδιού, πρέπει να εκδίδονται και να δημοσιεύονται εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία έναρξης της δίκης. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει και δημοσιεύει την απόφασή του εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης του ένδικου μέσου.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (*Zakon o kaznenom postupku*), όταν το θύμα είναι παιδί ή ανήλικος, έχει δικαίωμα ακράασης, κατάθεσης και συμμετοχής στην ποινική δίκη. Επιπλέον, τα παιδιά ή οι ανήλικοι δικαιούνται να ενημερώνονται για τα σχετικά πραγματικά περιστατικά, να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το ποινικό αδίκημα και την ποινική δίκη, και να ασκούν ένδικα μέσα. Έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν ερωτήσεις σε υπόπτους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο του δικαστηρίου, και να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις και τις εξηγήσεις τους σχετικά με τις εν λόγω καταθέσεις.

Στην πράξη, οι ειδικοί που συμμετέχουν σε δίκες για την προστασία ανηλίκων αξιολογούν το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού και μπορούν να προτείνουν μέτρα προστασίας του παιδιού στο δικαστήριο. Η αξιολόγηση του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού βασίζεται στις αρχές και τις μεθόδους εργασίας των κοινωνικών λειτουργών, των ψυχολόγων, των εκπαιδευτικών και άλλων.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει ειδικό εκπρόσωπο για το παιδί σε περιπτώσεις όπου ο ασκών τη γονική μέριμνα δεν είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπήσει το παιδί λόγω σύγκρουσης συμφερόντων. Ο εν λόγω εκπρόσωπος είναι συνήθως δικηγόρος με σχετική πείρα σε διαδικασίες που αφορούν παιδιά. Ειδικοί εκπρόσωποι μπορούν να διορίζονται σε ορισμένες δικαστικές διαδικασίες που αφορούν την κράτηση παιδιού ή ανηλίκου, το διαζύγιο και την υιοθεσία, καθώς και σε υποθέσεις που αφορούν την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και συμφερόντων του παιδιού.

Η προστασία του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού είναι μία από τις αρχές που κατοχυρώνονται στο Κροατικό Σύνταγμα, όπου, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι οι γονείς φέρουν την ευθύνη για την ανατροφή, την ευημερία και την εκπαίδευση των παιδιών τους, και είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της άσκησης του δικαιώματος των παιδιών τους σε πλήρη και αρμονική προσωπική ανάπτυξη. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, το κράτος πρέπει να μεριμνά ιδιαίτερα για τα ορφανά και τους ανήλικους που παραμελούνται από τους γονείς τους, ενώ όλοι έχουν καθήκον προστασίας των παιδιών και ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών σχετικά με πιθανές βλάβες που προκαλούνται σε παιδιά. Οι νέοι, οι μητέρες και τα άτομα με αναπηρία δικαιούνται ειδική προστασία στην εργασία. Όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση επί ίσοις όροις. Η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι δωρεάν, σύμφωνα με τον νόμο.

Παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων σε διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται παιδιά

Η Κροατία έχει θεσπίσει τον νόμο για την εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται σε ανήλικους που έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα και αδικήματα (*Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje*).

Σκοπός του νόμου αυτού είναι να καθορίσει:

τους όρους εκτέλεσης των ποινών που επιβάλλονται σε παιδιά/ανήλικους στο πλαίσιο ποινικής δίκης για εγκλήματα που διέπραξαν, ιδίως σωφρονιστικών μέτρων, κράτησης σε ασφαλές κέντρο για νέους και μέτρων ασφαλείας· και

τους όρους εκτέλεσης των ποινών για πλημμελήματα που διαπράττονται από παιδιά/ανήλικους.

Οι εκπρόσωποι του αρμόδιου κέντρου κοινωνικής μέριμνας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της ορθής μεταχείρισης των παιδιών/ανηλίκων που διέπραξαν αδίκημα.

Το κέντρο κοινωνικής μέριμνας είναι επίσης αρμόδιο για την κλήτευση των παιδιών και την παραπομπή τους για κάθε σωφρονιστικό μέτρο, καθώς και για την παροχή των πληροφοριών και της υποστήριξης που απαιτούνται. Σκοπός των σωφρονιστικών μέτρων είναι να παρασχεθεί στους ανήλικους παραβάτες προστασία, φροντίδα, βοήθεια, εποπτεία και γενική και επαγγελματική εκπαίδευση, με σκοπό την επιρροή στην ανατροφή τους και στην ανάπτυξη της συνολικής προσωπικότητάς τους, καθώς και τη βελτίωση του αισθήματος ευθύνης τους ώστε να μην καταστούν υπότροποι.

Τα είδη των σωφρονιστικών μέτρων είναι: δικαστική επίπληξη, ειδικές υποχρεώσεις (όπως η συγγνώμη προς τον ζημιωθέντα)· αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από το ποινικό αδίκημα στο μέτρο του δυνατού για το παιδί· τακτική σχολική φροντίση· εργασία χωρίς απουσίες· παρακολούθηση κατάρτισης για επάγγελμα κατάλληλο για τις ικανότητες και τις προτιμήσεις του παιδιού· αποδοχή θέσης εργασίας και παραμονή σε αυτήν· χρησιμοποίηση του εισοδήματος του παιδιού υπό την επίβλεψη και με τη συμβουλή του διαχειριστή του σωφρονιστικού μέτρου· συμμετοχή στο έργο ανθρωπιστικών οργανώσεων ή σε τοπικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος· μη επίσκεψη ορισμένων χώρων, μη συμμετοχή σε ορισμένες εκδηλώσεις ή μη συναναστροφή ορισμένων προσώπων που ασκούν αρνητική επιρροή στο παιδί· με τη σύμφωνη γνώμη του νόμιμου εκπροσώπου του ανηλίκου, υποβολή σε ιατρική θεραπεία ή θεραπεία για τοξικομανία ή άλλους εθισμούς· συμμετοχή σε ατομική ή ομαδική ψυχοκοινωνική θεραπεία σε κέντρο παροχής συμβουλών για νέους· συμμετοχή σε μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης· μη εγκατάλειψη του τόπου μόνιμης ή προσωρινής διαμονής του παιδιού για παρατεταμένο χρονικό διάστημα χωρίς την έγκριση του κέντρου κοινωνικής μέριμνας· παραπομπή στο αρμόδιο εξεταστικό κέντρο οδήγησης για εξέταση των γνώσεων σχετικά με τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, μη προσέγγιση ή παρενόχληση του θύματος, επιπλέον φροντίδα και επίβλεψη, επιπλέον φροντίδα και επίβλεψη κατά τη διάρκεια της ημερήσιας φροντίδας σε σωφρονιστικό ίδρυμα, παραπομπή σε πειθαρχικό κέντρο, παραπομπή σε σωφρονιστικό ίδρυμα, παραπομπή σε κέντρο κράτησης, παραπομπή σε ειδικό σωφρονιστικό ίδρυμα.

Η κράτηση σε ασφαλές κέντρο για νέους αποτελεί ειδική μορφή στέρησης της ελευθερίας, όσον αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την επιβολή της, τη διάρκεια και τον σκοπό της, καθώς και τους περιορισμούς της ποινής. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ανήλικοι παραβάτες (ανήλικοι που ήταν τουλάχιστον 16 αλλά όχι ακόμη 18 ετών κατά την τέλεση του εγκλήματος) μπορούν να καταδικαστούν σε κράτηση σε ασφαλές κέντρο για νέους, εάν έχουν διαπράξει έγκλημα που τιμωρείται εκ του νόμου με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και, λόγω της φύσης και της σοβαρότητας του αδικήματος και του υψηλού βαθμού ενόχης τους, δεν δικαιολογείται η λήψη σωφρονιστικού μέτρου.

Τα παιδιά ή οι ανήλικοι που στερούνται ικανότητας δικαστικής παράστασης εκπροσωπούνται από τους νόμιμους εκπροσώπους τους, οι οποίοι τους παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές αποφάσεις και την εκτέλεση των ποινών.

Κατά τη διάρκεια των διαδικασιών εκτέλεσης, τα δικαστήρια έχουν την εξουσία να διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα για την προστασία παιδιών ή ανηλίκων από την πρόκληση περαιτέρω βλάβης μετά τη διεξαγωγή εξωδικαστικών διαδικασιών. Τα εν λόγω ασφαλιστικά μέτρα είναι τα εξής: περιορισμός της ακατάλληλης επαφής ή περιορισμένη επαφή με γονέα, παππούδες, αδελφούς ή αδελφές (ή ετεροθαλείς αδερφούς ή αδερφές) του παιδιού, ή με τον/την σύζυγο του παιδιού.

Πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας

α) Ποινική διαδικασία

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να ασκήσει ένδικο μέσα κατά απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Όταν παιδιά ή ανήλικοι είναι θύματα αξιόποινης πράξης, δικαιούνται —όπως και ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο συνήγορος υπεράσπισης— να ασκήσουν ένδικο μέσα κατά της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει ένδικο μέσα κατά της δικαστικής απόφασης όσον αφορά τα έξοδα της ποινικής διαδικασίας ή την αξίωση αποζημίωσης. Ωστόσο, εάν ο εισαγγελέας έχει αναλάβει την ποινική δίωξη από τον ζημιωθέντα που ενεργεί ως πολιτικώς ενάγων, ο τελευταίος μπορεί να ασκήσει ένδικο μέσα για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο.

Κάθε πρόσωπο που δικαιούται να ασκήσει ένδικο μέσα κατά δικαστικής απόφασης με την οποία επιβάλλεται ποινή σε ανήλικο, απόφασης για την επιβολή σωφρονιστικού μέτρου σε ανήλικο ή απόφασης αναστολής της διαδικασίας μπορεί να το πράξει εντός οκτώ ημερών από την παραλαβή της δικαστικής ή άλλης απόφασης. Ο συνήγορος υπεράσπισης ή ο εισαγγελέας, ο/η σύζυγος, συγγενής σε ευθεία γραμμή, θετός γονέας, κηδεμόνας, αδελφός, αδελφή ή ανάδοχος φροντιστής μπορούν να ασκήσουν ένδικο μέσα υπέρ του ανηλίκου ακόμη και ενάντια στη βούλησή του. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να τροποποιήσει την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου με την επιβολή αυστηρότερης κύρωσης κατά του ανηλίκου μόνον εφόσον αυτό προτείνεται στο ένδικο μέσο.

β) Αστική διαδικασία

Τα παιδιά και οι ανήλικοι που εμπλέκονται σε δικαστικές διαδικασίες έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία, ένδικο μέσο ή ένδικο βοήθημα σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που ορίζονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Zakon o parničnom postupku*) και στον νόμο περί αστικών ενοχών (*Zakon o obveznim odnosima*).

Δεδομένου ότι, γενικά, τα παιδιά και οι ανήλικοι δεν έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης, οι γονείς ή οι κηδεμόνες τους προβαίνουν σε ορισμένες ενέργειες εξ ονόματός τους και για λογαριασμό τους ως νόμιμοι εκπρόσωποί τους. Ο νόμιμος εκπρόσωπος του παιδιού δικαιούται να ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις στο όνομα του παιδιού, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης ένδικου μέσου. Ένδικο μέσα μπορούν να ασκηθούν κατά των αποφάσεων που εκδίδονται από τα πρωτοβάθμια δικαστήρια, και το ένδικο μέσο αναστέλλει την εκτέλεση της αντίστοιχης δικαστικής απόφασης. Ένδικο μέσο μπορεί να ασκηθεί λόγω ουσιαστικής παράβασης των διατάξεων περί πολιτικής δικονομίας, εσφαλμένης ή ελλιπούς παραδοχής των πραγματικών περιστατικών και εσφαλμένης εφαρμογής του ουσιαστικού δικαίου. Η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων κατά της απόφασης πρωτοβάθμιου δικαστηρίου είναι συνήθως 15 ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης.

Υιοθεσία

Ο οικογενειακός νόμος (*Obiteljski zakon*) ρυθμίζει την υιοθεσία ως ειδική μορφή οικογενειακής και νομικής φροντίδας και προστασίας των παιδιών που στερούνται κατάλληλης γονικής μέριμνας, γεγονός που δημιουργεί διαρκή σχέση μεταξύ των γονέων και του παιδιού και παρέχει γονική μέριμνα στους θετούς γονείς. Οι θετοί γονείς πρέπει να είναι Κροάτες υπήκοοι (σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να είναι αλλοδαποί υπήκοοι, εάν αυτό είναι προς το ιδιαίτερο συμφέρον του παιδιού), τουλάχιστον 21 ετών και τουλάχιστον κατά 18 έτη μεγαλύτεροι από το θετό τέκνο. Το τέκνο μπορεί να υιοθετείται από κοινού από έγγαμο ζευγάρι ή άγαμους συντρόφους, από έναν σύζυγο / άγαμο σύντροφο εάν ο άλλος σύζυγος / άγαμος σύντροφος είναι ο άλλος γονέας ή θετός γονέας, με τη συγκατάθεση του άλλου συζύγου / άγαμου συντρόφου, ή από πρόσωπο που δεν είναι έγγαμο και δεν τελεί σε μη έγγαμη σχέση συμβίωσης.

Η υιοθεσία μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του παιδιού και το παιδί μπορεί να υιοθετηθεί εφόσον πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις υιοθεσίας και εφόσον η υιοθεσία είναι προς το συμφέρον της ευημερίας του. Παιδί που έχει συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας του πρέπει να δίδει την έγγραφη συγκατάθεσή του για την υιοθεσία.

Η διαδικασία υιοθεσίας διεξάγεται από το κέντρο κοινωνικής μέριμνας του τόπου μόνιμης ή προσωρινής διαμονής των υποψήφιων θετών γονέων.

Εάν ο θετός γονέας ή το τέκνο είναι αλλοδαπός, η υιοθεσία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με την προηγούμενη συναίνεση του αρμόδιου για την κοινωνική πρόνοια υπουργείου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 19/05/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.